ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ Κ. ΝΑΠΟΛ. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗ

ΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

Νὰ ὑπῆρχε κάποιο ἀντιφάρμακο γιὰ τὴ μονοτονία τῆς ζωῆς, γιὰ τὴ φοβερὴ ἐκείνη πλήξη, ποὺ μᾶς μαραίνει καὶ μᾶς σακατεύει! Νὰ ξυπνᾶς, κάθε πρωΐ, στὸ ἴδιο τὸ κρεβάτι, νὰ βλέπεις διαρκῶς τοὺς ἴδιους τοίχους, μὲ τὰ ἴδια κάδρα κρεμασμένα καὶ μὲ τὴν ἴδια πόρτα καρφωμένη, καρφωμένη διαρκῶς στὴν ἴδια θέση—κι' ὁ ἴδιος οὐρανός, ὁ ἴδιος ἥλιος, νὰ ρίχνει, μέσ' ἀπ' τὰ παραθυρόφυλλα, παντοτινά, τὶς ἴδιες τὶς σκιές! Ὑπάρχει μεγαλύτερο μαρτύριο;...

Ἔτσι συλλογιζόταν, ἕνα βράδυ, βουλιαγμένος μέσ στὴν πολυθρόνα του, καὶ βγάζοντας ἄσπρους καπνοὺς ἀπὸ τὸ στόμα, μ' ἕνα ποῦρο ἀναμμένο μέσ' στὰ δάχτυλα.

Καὶ τί δὲν εἶχε κάνει, καὶ τί δὲν εἶχε κάνει, Θέ μου!, γιὰ νὰ πολεμήσει τὴν ἀνία του! Χαρτιά, γυναῖκες, ἄλογα, ταξίδια—ὅλα τὰ εἶχε βάνει, διαδοχικά, σ' ἐνέργεια, κι' ἀπ' ὅλα ἔμεινε, στὸ τέλος, μπουχτισμένος... Τᾶστειλε τότε ὅλα, ἕνα καλὸ πρωΐ, στὸ διάβολο—κ' ἔμεινε μόνος, πάλι, μέσ' στὸ σπίτι του, ἀναπολώντας διαρκῶς τὰ περασμένα, ἀναμασσώντας εἰπωμένες φράσεις, κάνοντας πάλι, τὴν ἐπιθεώρησι τῶν εὐκαιριῶν ποὺ τοῦ διέφυγαν—καὶ πόσες τύφεις, πόσες μεταμέλειες, πόσες καρδιοδόρες νοσταλγίες, δὲν ἦταν μέσα στὸ παιχνίδι του ἐκεῖνο!...

Ὑπάρχουν ἕνα πλῆθος γεγονότα, μέσα στὴ ζωὴ τοῦ καθενός ποὺ διαρκῶς περνοῦν ἀπαρατήρητα—κι' ὅμως, ἔπειτ' ἀπὸ λίγα χρόνια, παίρνουν τη σωστή τους σημασία, κ' ἔρχονται πάλι, καὶ μᾶς τυραννοῦν, ποὺ τ' ἀφήσαμε νὰ φύγουν ἀπ' τὰ χέρια μας, ἐνῶ μποροῦσε νὰ τὰ ζήσουμε καλύτερα—ποὺ μπορεῖ ἐκεῖνα κι' ὄχι ἄλλα, νὰ κρατοῦσαν τὸ κλειδὶ τῆς εὐτυχίας μας, ἐκείνης ποὺ ποτὲ δὲν ἀποκτήσαμε, καὶ τώρα εἶν' ἀργὰ γιὰ νὰ τὴ βροῦμε...

Μὲ τέτιες σκέψεις ἄρρωστες—ἄρρωστες γιὰ ὅσους δὲν τὶς ἔχουν—βασάνιζε τὴν ἄδεια του καρδιά. Κ' ἡ γλύκα, ὅλων ἐκείνων τῶν ἐρωτηματικῶν, ὅλων ἐκείνων τῶν ἐνδεχομένων, ὅλων ἐκείνων τῶν πιθανοτήτων, ὅλων ἐκείνων τῶν εὐκαιριῶν ποὺ χάθηκαν, καὶ ποὺ δὲν εἶναι παρὰ τέφρα καὶ σαύρα—ἦταν σχεδὸν ὅση κ' ἡ πικρία τους...

Αὐτὸ τὸ γύρισμα σὲ πράματα παλιά, τοῦ εἶχε κατατήσει ἡ πιὸ ἀγαπημένη ἀσχολία του. Ὧρες ὁλόκληρες καθότανε στὸ κάθισμά του, κάνοντας, μόνος κι' ἀπορροφημένος, τὶς νοερὲς αὐτὲς περιπλανήσεις, τὶς ἀπίθανες ἐκεῖνες ἐκστρατεῖες, γιὰ κατακτήσεις πραγμάτων ποὺ δὲ ζοῦσαν—κι' ἀπ' αὐτὲς τὶς ὀνειρώδεις ἐκστρατεῖες, τὶς χιμαιρικὲς περιπλανήσεις, γύριζε πάντα νικημένος, κουρασμένος—κάποτε μὲ τὰ δάκρυα στὰ μάτια—κι' ὅμως μὲ τὰ μάτια θαμπωμένα, σὰν νὰ εἶχε ἀντικρύσει θησαυρούς!

Κ' ἔτσι, ἕνα βράδυ, καθὼς ἔτρεχε, λεπτολογώντας διαρκῶς τὰ περασμένα, σταμάτησε σὲ μιὰ πολὺ παλιὰ ἀνάμνηση—ἴσως τὴν πρώτη του ἐρωτικὴ ἀνάμνηση—χαμένη στὸ μυαλό του ἀπὸ χρόνια.

Ἦταν παιδί, καὶ πήγαινε σχολειό. Πήγαινε στὴ δευτέρα γυμνασίου. Θυμᾶται ἀκόμα, πόσα παράθυρα εἶχε ἡ τάξη, καὶ κατὰ ποῦ ἦταν γυρισμένο τὸ καθένα.

Ἀντίκρυ ἀπ' τὸ σχολειό, σὲ μιὰ πάροδο στενή, ποὺ δὲν τὴ φώτιζε σχεδὸν ποτὲ ὁ ἥλιος, ἦταν ἕνα μικρὸ κατάστημα «γυναικείων πίλων», ἀνάμεσα σὲ δυὸ μεγάλα σπίτια.

Τὰ παράθυρά του ἦταν γυρισμένα πρὸς τὴν τάξη, καὶ τὰ παιδιά, στὰ διαλείμματα, ἀντὶ νὰ κατεβαίνουν στὴν αὐλή, προτιμοῦσαν νὰ κοιτοῦν τὶς μοδιστροῦλες, σκυμμένες μέρα-νύχτα στὴ δουλειά τους, νὰ τοὺς πετοῦνε λόγια καὶ πειράγματα, καί, κάποτε, καὶ νὰ τὶς κορτεύουν...

Ἐκείνη τὴ χρονιά, ὁ χειμώνας ἔτυχε πολὺ βαρύς. Εἶχε χιονισι κάμποσες φορές. Ὁ οὐρανὸς δὲν ἐννοοῦσε νὰ ξαναγίνει γαλανός. Σύννεφα πικνὰ ἦταν ἁπλωμένα, καὶ τὸν σκέπασαν—τὸ κρύο ἦταν τόσο δυνατό, ποὺ δυὸ φορές, ἢ τρεῖς, εἶχαν διακόψει τὰ μαθήματα. Ἀλλὰ καὶ τὶς μέρες ποὺ πηγαίναν τὰ παιδιά, οἱ δασκάλοι, μὲ διάφορες προφάσεις, ἀπουσίαζαν—κ' ἔτσι ἡ τάξη ἦταν ἔρμαιο τῶν μικρῶν ἐκείνων σα ἀνάδων, ποὺ ἀλώνιζαν καὶ χάλαγαν τὸν κόσμο, κ' ἔπαιζαν χιονιὲς ἀπ' τὰ μπαλκόνια, μὲ τὶς ἀντικρινὲς τὶς μοδιστροῦλες, καὶ τὰ δουλάκια τῶν γύρω σπιτιῶν.

Ζωηρὸ παιδὶ κι' ὁ ἴδιος, κ' ὅμως δειλὸς σὲ τιποτένια πράματα, ὅσο θαρραλέος στὰ μεγάλα, ἦταν ὁ πιὸ ἄταχτος, καί, συγχρόνως, ὁ πιὸ συνεσταλμένος, παρουσιάζοντας μεγάλες ἀντιφάσεις, στὸν ἄπληστον ἀκόμα χαρακτῆρα του, ποὺ ἔβαζαν σ' ἀμηχανία τοὺς δασκάλους, καί, πρῶτ' ἀπ' ὅλους, τὸ γυμνασιάρχη—ἕναν ἄνθρωπο βαρὺ καὶ σοβαρό, ποὺ τὸν ἀγαποῦσε, φυσικά, ἀλλὰ πιὸ πολὺ τὸν τιμοῦσε.

Μιὰ μέρα, τὸ χιόνι εἶχε στρώσει γιὰ καλά. Ἐκείνη τὴν ἡμέρα, ἡ τάξη πανηγύριζε. Ὁ χιονοπόλεμος ἔπαιρνε διαστάσεις μάχης. Τὰ παιδιά, λαχανιασμένα, χούφτωναν τὸ χιόνι, τὄπλαθαν μπάλες, καὶ τὄριχναν, ἀδιακρίτως, σὲ μοῦτρα καὶ σὲ πλάτες. Ὅλος ὁ δρόμος βούιζε ἀπ' τὰ ξεφωνητὰ καὶ τὴν ἀντάρα.!

Οἱ μοδιστροῦλες οἱ καϊμένες, ποῦ νὰ τολμήσουν πιὰ νὰ ξεμυτίσουν! Μιὰ μπάλα εἶχε σπάσει ἕνα τζάμι.

Ἡ διευθύντρια τὶς φώναξε, τὶς μάλωσε.

—Δὲν ντρεπόσαστε νὰ δίνετε τὸ θάρρος σ' αὐτὰ τὰ βρωμόπαιδα, νὰ κάνουν ἔτσι; Δὲν κοιτᾶτε τὴ δουλειά σας, ποὺ ἔχουμε τόσες παραγγελίες νὰ κάνουμε; Θέλετε νὰ μοῦ κλείσετε τὸ μαγαζί;.. Ὅσο γι' αὐτοὺς τοὺς παλιομάγκες, θὰ τρέξω τώρα στὸ γυμνασιάρχη, καὶ θὰ τοὺς διορθώσω!... Ἔλα δῶ, Σοφούλα!

—Ὁρίστε, κυρία.

—Ἐσὺ νὰ πεταχτεῖς, μιὰ στιγμή, στὸ σπίτι τῆς κυρίας Δ., ὁδὸς Π., ἀριθμὸς τριανταεννιά, ξαίρεις... Ἐκεῖ ποὺ πῆγες καὶ προχτές, γιὰ τὴν κορδέλλα...

Ἡ Σοφούλα χαμήλωσε τὰ μάτια. Ἡ καϊμενούλα, πῶς νὰ ξεμυτίσει. Οἱ μπάλες ἔπεφταν βροχὴ στὸ δρόμο, καὶ δὲν κοτοῦσε ρουθουνι νὰ περάσει...

Ἡ διευθύντρια τὴν κοίταξε ἀγριεμένη:

—Τί ἔχουμε καὶ τέτια τώρα; Νὰ πᾶς ἐκεῖ ποὺ σοῦ λέω, τ' ἀκούς; Κι' αὐτὰ τὰ βρωμόπαιδα, θὰ τὰ διορθώσω γώ!...

Ἡ Σοφούλα ψιθύρισε δειλά:

—Μά, κυρία...

—Μὰ καὶ ξεμά, δὲν ἔχει! Δὲν ἀκούω τίποτα! Ἂν κοτοῦν, ἂς πετάξουν πάλι μπάλες...

Ἡ Σοφούλα δὲν εἶπε τότε τίποτα. Ἔσφιξε τὸ χειλάκια της μονάχα, γιὰ νὰ μὴν τὴν πάρει τὸ παράπονο, πῆγε καὶ πῆρε τὴν κατελλίερα καί, κατέβηκε τὴ σκάλα, καὶ σταμάτησε.

Ἔπειτα ἄνοιξε τὴν πόρτα ξαφνικά, καὶ τὄβαλε στὰ πόδια, νὰ προφτάσει, τρέχοντας, νὰ βγεῖ ἀπ' τὸ σοκάκι, καὶ νὰ ξεφύγει μέσ' ἀπ' τὴν παγίδα.

Πῶς τὴ θυμᾶται τώρα, τὴ μικρὴ παιδούλα, νὰ προβάλλει μὲ τὴν ἄσπρη κατελλίερα, μὲ τὴ ριγωτή της τὴν ποδίτσα, μὲ τὰ μικρά της μαῦρα σκαρπινάκια, μὲ τὸ χλωμὸ καὶ λυπημένο της μουτράκι, μὲ τὰ μεγάλα ἱκετευτικά της μάτια—καὶ νὰ προσπαθεῖ νὰ τοὺς ξεφύγει, σὰν τὸ ποντικάκι μέσ' στὴ φάκα...

Αὐτὴ τὴ μικρούλα, τὰ παιδιὰ τὴν εἶχαν βγάλει «τὸ τριζόνι».

Τὸ τί ἔγινε τότε, δὲν περιγράφεται... Γέλια, φωνές, πρόγκες, φάσαρία:

—Τὸ τριζόνι, τὸ τριζόνι, ὦ! ὦ! ὦ!...

Μιὰ χοντρὴ μπάλα τὴν πέτυχε στὰ πόδια. Ἡ δεύτερη τὴ χτύπησε στὸ στῆθος.

Σαστισμένη, ζαλισμένη, κοντοστάθηκε, κ' ἔπειτα πάλι τὄβαλε στὰ πόδια, κυνηγημένη ἀπ' τὶς ἄσπρες μπάλες, ποὺ τὴ βαροῦσαν ἀπ' ὅλες τὶς μεριές.

Πρωτοῦ νὰ φτάσει, στὴ γωνιά, γλύστρησε μὲ τὴν κατελλίερα, κ' ἔπεσε. Χτύπησε τὸ κεφάλι σ' ἕνα σίδερο—ἀπ' τὰ μυτερὰ ἐκεῖνα σίδερα, ποὺ ξελασπώνουν στὶς πόρτες τὰ παπούτσια—καὶ ξαπλώθηκε ἀκίνητη στὸ χιόνι.

Τὴν πῆγαν σ' ἕνα φαρμακεῖο. Τὰ παιδιὰ ἔτρεξαν ἀπὸ πίσω.

Ἔτρεξε, κι' αὐτός, μαζὶ μὲ τ' ἄλλα.

Εἶχε χτυπήσει ἀχριβῶς στὸ κούτελο. Τῆς ἔδεσαν μ' ἐπίδεσμο τὸ μέτωπο. Ἕνας γιατρός, ποὺ ἔτυχε ἐκεῖ μέσα, προσπάθησε τοῦ κάκου νὰ σταματήσει τὴν αἱμορραγία. Ἡ πληγὴ ἦταν βαθειά, σοβαρή. Τὴν πῆγαν μ' ἐν' ἁμάξι στὸ νοσοκομεῖο.

Καὶ τὴν ἄλλη μέρα, τὸ «τριζόνι» πέθανε.

* * *

Ὤ, πῶς θυμᾶται τώρα τὴν παιδούλα, μὲ τὸ χλωμὸ καὶ λυπημένο της μουτράκι, μὲ τὰ μεγάλα γαλανά της μάτια, μὲ τὴ ριγωτή της τὴν ποδίτσα, καὶ τὰ μικρά της μαῦρα σκαρπινάκια—κατὼς τὴν ἔβλεπε συχνά, μέσ' ἀπ' τὴν τάξη, νὰ πηγαινογυρίζει σὲ θελήματα, μὲ τὰ μάτια πάντα χαμηλά, τὰ λυπημένα γαλανά της μάτια, ποὺ δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ τὰ ξεχάσει...

Θυμᾶται τώρα ὅλα τὰ καθέκαστα, ὥς καὶ τὶς πιὸ ἀσημαντες ἐκεῖνες λεπτομέρειες, ποὺ δὲ μπορεῖ νὰ συγκρατήσει τὸ μυαλό—ἂν καὶ πάνε τώρα τόσα χρόνια!

Θυμᾶται τὸ μικρὸ μαῦρο λεκέ, ποὔμεινε, ὥς τ' ἀπόγιομα στὸ χιόνι, τὸ χυμένο αἷμα τῆς παιδούλας, τὴ στιγμὴ ποὺ χτύπησε στὸ σίδερο! Θυμᾶται τὸ κρινένιο τῆς χεράκι, καθὼς κρεμόταν μέσ' στὸ φαρμακεῖο, σὰν ἄψυχο κι' ἀλόλευκο πουλάκι—κ' ἡ καρδιά του γεμίζει νοσταλγία...

Θυμᾶται καὶ μιὰ μέρα, ποὺ τὸν κοίταξε—τόσο δειλά, τόσο συνεσταλμένα!—κ' ἔπειτα μιὰ βραδιὰ ποὺ τὴν ἀπάντησε, μαζὶ μὲ τὴ μεγάλη ἀδελφή της, νὰ κάθεται στὸ ζαχαροπλαστεῖο. Τὸν κοίταξε καὶ πάλι μέσ' στὰ μάτια, κι' ἀμέσως πάλι τὰ χα-

Πῆγε καὶ πῆρε τὴν καπελλίερα καὶ κατέβηκε τὴ σκάλα...

μήλωσε στὸ δίσκο... Θυμᾶται ὅλα, ὅλα τὰ καθέκαστα—ὡς καὶ τὴ μικρὴν ἀλυσιδίτσα, ποὺ φοροῦσε πάντα στὸ λαιμό, μὲ τὸ μικρὸ σταυρό, στὴ μέση, ποὺ κρεμόταν, γιὰ στολίδι, ἢ γιὰ φυλαχτό!

Ὤ, τὴ μικρή, τὴν ἄμωμη παιδούλα, πῶς θὰ μποροῦσε νὰ τὴν ἀγαπήσει, ἔτσι καθώς τώρα τὴ ζωντάνευε, μέσ' στὴν ἀπελπισμένη φαντασία του! Τί τριψερὰ λογάκια θὰ τῆς ἔλεγε, πῶς θὰ τὴν ἔσφιγγε γλυκὰ στὴν ἀγκαλιά του—μὲ τί καημὸ θὰ χάιδευε τ' ἀνέγγιχτα μαλλάκια της, ἂν μποροῦσε νὰ τὴν ἀναστήσει, ἂς ἦταν μόνο καὶ γιὰ μιὰ στιγμή!...

Πῶς θὰ φιλοῦσε τὰ μικρά της ποδαράκια, μὲ τί λατρεία καὶ φανατισμό, τῆς πεθαμένης τόσα πρῶιμα μικρούλας—ἀνώ θὰ γονάτιζε μπροστά της, μὲ τί πάθος, γιὰ νὰ φιλήσει τὰ μικρά της ποδαράκια, καὶ νὰ τὰ βρέξει μὲ τὰ δάκρυά του... Θὰ τὴν εἶχε σὰ μιὰ Παναγίτσα, σὰν ἕνα εἴδωλο μικρό, παρθενικό, τὴ μικρούλα, ποὺ σωριάστηκε στὸ χιόνι,—τὸ χιόνι τὸ λευκό, σὰν τὴν ψυχούλα της—κ' ἔσβησε, μετά, σὰν ἀγγελούδι...

Κ' ἡ Παιδούλα, τώρα, καθὼς ἀνάδινε μέσ' ἀπ' τὰ Περασμένα, στεφανωμένη μὲ τὴν αἴγλη τοῦ θανάτου, σὰν κατιτὶ γλυκὸ κι' ἀνεπανόρθωτο, κάτι νοσταλγικὸ κι' ἀκατανίκητο—στὰ κουρασμένα μάτια τῆς ψυχῆς της, ἔπαιρνε μιὰ καινούρια σημασία, τοῦ δημιουργοῦσε μιὰ θρησκεία, τρελλή, φανατική κι' ἀπελπισμένη! Τὴν καλοῦσε, τώρα, μὲ λυγμούς, σὰν ἐρωμένη καὶ σὰν ἀδερφούλα, νὰ γύρει στοργικά, λονετικά, στὴν ἄχαρη καὶ θλιβερὴ ζωή του καὶ νὰ τοῦ ξαναδόσει τὴ χαρά, ποὺ δὲ μποροῦσε ν' ἀπαντήσει πουθενά...

***

Κ' ἕνα βράδι, ὁ νοσταλγικὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος, πῆρε τὴν ἀπόφαση νὰ σκοτωθεῖ.

Κλείστηκε νωρὶς στὴν κάμαρά του, κι' ἄρχισε νὰ γράψει. Ἔγραψε γράμματα στοὺς πιὸ στενοὺς του φίλους. Τοὺς συγγενεῖς του δὲ τοὺς ἀγαποῦσε—δὲν ἤθελε διόλου νὰ τοὺς ξαιρεῖ.

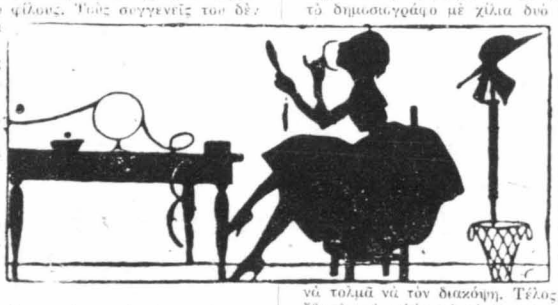

Πέρασε τὴ νύχτα, κάνοντας βόλτες καὶ μιλώντας μοναχός του.

Ἦταν μεσάνυχτα περασμένα.

Εἶχε βγαλμένο τὸ πιστόλι του, καὶ τόχε ἀκουμπίσει στὸ τραπέζι.

Ἔπειτα πῆγε στὸ παράθυρο, καὶ τ' ἄνοιξε.

Ἦταν καλοκαίρι. Ὁ κῆπος ὅλος, ἦταν πλημμυρισμένος εὐωδιές. Κοίταξε τ' ἄστρα, μέσ' στὴν ἡσυχία, τὸ φεγγάρι ποὺ κόντευε νὰ δύσει.

Ἔμεινε ἐκεῖ, σιωπηλός, κοιτώντας τὸ μυστήριω τῆς νύχτας.

Ἔρριξε σ' ὅλα μιὰ στερνὴ ματιά, ἀποχαιρέτησε τὴ νύχτα, τὸ φεγγάρι—κ' ἔκαμε νὰ γυρίσει στὸ τραπέζι...

Ἐκείνη τὴ στιγμή, ἕνας ἦχος μακρυνὸς καὶ σιγανός, ἕνας ἦχος ποὺ ἔμοιαζε πρόνισμα, ἀκούστηκε βαθιά, στὶς φυλλωσιές.

Σταμάτησε.

Ἕνα τριζόνι τραγουδοῦσε μέσ' στὴ νύχτα, ἔπαιζε τὸ μονότονο σκοπό του—κ' ἡ μουσική του, ἡ λεπτὴ καὶ ρυθμική, ἔβγαινε, λές, μέσ' ἀπ' τὰ Περασμένα!

Τὸ «Τριζόνι» δὲ θέλει νὰ πεθάνει, τὸ «Τριζόνι» τὸν καλεῖ νὰ ζήσει· τοῦ λέει πὼς δὲν πρέπει νὰ πεθάνει, ἀφοῦ ἐκεῖνο βρίσκεται κοντά του, ἀόρατο, κι' ὥστόσο ζωντανό—καὶ τὸν παρηγορεῖ, καὶ τὸν προστάζει, μὲ τὴ μυστηριώδη τὴ φωνή του!

Τὰ δάκρυά του τρέχουν σὰν βρύση—δάκρυα χαρᾶς κ' εὐγνωμοσύνης—καὶ βρέχουν σιγανὰ τὰ μαγουλά του.

Καὶ κάθεται ὥς τὸ πρωΐ, σκυμμένος στὸ σκοτάδι—κι ἀκούει τὴν ἀόρατη φωνή, μὲ τὶς μυστηριώδεις ὑποσχέσεις, ποὺ τὸν παρακαλεῖ νὰ μὴν πεθάνει,τὸν ἐξορκίζει νὰ μὴ θέλει νὰ πεθάνει, ἀφοῦ Ἐκείνη βρίσκεται κοντά του, βρίσκεται τὴ νύχτα, στὸ πλευρό του, καὶ τοῦ κρατεῖ γιὰ πάντα συντροφιά...

***

Κι' ἀπὸ τότε, δὲ γυρεύει νὰ πεθάνει.

Ζεῖ, πάντα, μέσ' στὸ πατρικό του σπίτι, μὲ τοὺς λίγους φίλους ποὺ τοῦ μένοιν. Κάποτε πίνοιν, καὶ παίζουν χαρτιά.

Τὴ νύχτα ὅμως, ποὺ οἱ ἄλλοι τὸν ἀφήνοιν, βγαίνει καὶ κάθεται μονάχος, στὸ μπαλκόνι. Τεντώνει τ' αὐτὶ στὴν ἡσυχία, καὶ περιμένει ν' ἀκούσει τὴ φωνὴ τοῦ τριζονιοῦ.

Ξαίρει πώς, ἂν δὲν τὴν ἀκούσει σήμερα, θὰ τὴν ἀκούσει αὔριο τὸ βράδι. Δὲν ἀνησυχεῖ, καὶ περιμένει. Ἔχει πεποίθηση πὼς θὰ ξαναγυρίσει.

Ξαίρει ἀκόμα—καὶ τὸ πῆρε πιὰ ἀπόφαση—πὼς τὸν ἐρχόμενο χειμῶνα θὰ τὴ χάσει. Ἀλλὰ κι' ἂν τὴ χάσει τὸ φθινόπωρο, κι' ἂν τοῦ λείψει ὅλο τὸ χειμῶνα—θὰ τοῦ ξαναγυρισει μὲ τὴν ἄνοιξη, μαζὶ μὲ τ' ἄνθη καὶ μὲ τὰ πουλιά...

ΝΑΠ. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ

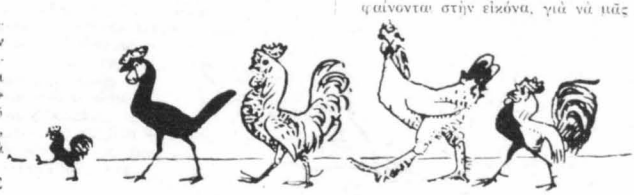

ΟΙ ΠΑΛΑΙΟΙ ΜΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ

Πῶς ἀνεκοίνωνε ὁ Δεληγιάννης τὶς δυσάρεστες εἰδήσεις. Ἡ ἀπόφασις τῆς ἐκδόσεως ἐφημερίδος. Ὁ δημοσιογράφος περιμένει. Κουβεντολογία γιὰ νὰ περάση ἡ ὥρα. Ὁ Δεληγιάννης ὑποδεχόμενος τὸν Ὄθωνα. Ὁ μικρὸς φουστανελλᾶς.

Ὁ Δεληγιάννης ὅταν ἐπρόκειτο κάμμιὰ φορὰ νὰ ἀνακοινώση μιὰ δυσάρεστη εἴδησι σὲ κανέναν γνωστό του, προσπαθοῦσε νὰ τὸ κάμη μ' ἕναν τέτοιο τρόπο, ποὺ νὰ μὴν τὸν στενοχωρήση καθόλου σχεδόν. Σχετικῶς διηγοῦνται τὸ ἑξῆς χαρακτηριστικὸ ἀνέκδοτο:

Τὸν καιρὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ «Πολιτικοῦ Συλλόγου», ἀπεφάσισε νὰ ἐκδώση δική του ἐφημερίδα. Προς τοῦτο ἐστάλη σχετικὴ ἀνακοίνωσις εἰς γνωστὸν δημοσιογράφον τῆς ἐποχῆς, διὰ τῆς ὁποίας ἀνετίθετο εἰς αὐτὸν ἡ διεύθυνσις τῆς νέας ἐφημερίδος. Τὴν ἀνακοίνωσι αὐτὴ τὴν μετεβίβασαν στὸν δημοσιογράφο αὐτὸ δύο στενοὶ φίλοι τοῦ Δεληγιάννη, οἱ ὁποῖοι τοῦ εἶπαν ὅτι τὴν ἄλλη μέρα πρέπει νὰ πάη στὸ σπίτι τοῦ Προέδρου γιὰ νὰ τὸν εὐχαριστήση γιὰ τὸ διορισμὸ καὶ νὰ λάβη σχετικὲς ὁδηγίες.

Ὁ δημοσιογράφος πράγματι πῆγε ἀπ' τὶς ἐννημισυ τὸ πρωΐ καὶ ζήτησε νὰ ἰδῇ τὸ Δεληγιάννη. Τοῦ ἀπήντησαν ὅτι δὲν εἶχε ξυπνήσει ἀκόμη καὶ γι' αὐτὸ ἀναγκάσθηκε νὰ περιμένη μιὰ ὁλόκληρη ὥρα ἀκόμη. Τέλος κατὰ τὶς δέκα καὶ μισὴ ὁ Δεληγιάννης εἰδοποιήθεὶς περὶ τῆς ἐπισκέψεως βγῆκε ἀπ' τὸν κοιτῶνα του καὶ ἔσπευσε νὰ χαιρετήση τὸ δημοσιογράφο μὲ χίλια δυὸ φιλοφρονήματα.

—Νὰ μὲ συγχωρῆτε, τοῦ εἶπε, ποὺ σᾶς ἔκαμα νὰ περιμένετε. Ἀλλὰ ψάχνοντας μέσ' στὰ χαρτιά μου, βρῆκα αὐτὴ τὴ φωτογραφία ποὺ μοῦ θυμίζει τὴν ὡραία ἐκείνη ἐποχὴ τῆς διαμονῆς μου στὸ Παρίσι. Τότε...

Κ' ὁ Δεληγιάννης κρατώντας στὰ χέρια του τὴ φωτογραφία, ἄρχισε νὰ τοῦ διηγεῖται διάφορες λεπτομέρειες ἀπ' τὴ ζωή του στὸ Παρίσι. Ἡ γλῶσσα του ἔτρεχε ἀκατάσχετη καὶ δὲν ἔλεγε νὰ σταματήση ποτέ. Ὁ δυστυχισμένος ὁ δημοσιογράφος ὑπόμενε ἀτάραχος τὴν καταιγιστικὴ αὐτὴ εὐγλωττία, χωρὶς νὰ τολμᾶ νὰ τὸν διακόψη. Τέλος, κουρασμένος ἀπ' τὴ φλυαρία αὐτὴ ἔβγαλε τὸ ρολόϊ γιὰ νὰ ἰδῇ τὴν ὥρα.

—Τί ὥρα ἔχετε; ρώτησε ἀμέσως ὁ Δεληγιάννης.

—Δώδεκα, κύριε Πρόεδρε.

—Μεσημέρι κιόλας! Μὰ εἶνε ἡ ὥρα ποὺ συνηθίζετε νὰ τρῶτε, νομίζω. Ἴσως πεινᾶτε... Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ σᾶς κρατῶ περισσότερο...

—Ὄχι, μὴ σᾶς μέλει γι' αὐτό, κύριε Πρόεδρε.

—Ὅ,τι καὶ νὰ μοῦ πῆτε, ἐγὼ τὸ βλέπω στὸ πρόσωπό σας ὅτι πεινᾶτε αὐτὴ τὴ στιγμή. Πρέπει νὰ πᾶτε νὰ γευματίσετε. Χαίρετε!

Κι' ὁ Δεληγιάννης, χωρὶς νὰ κάμη λόγο γιὰ τὴν ἔκδοσι τῆς ἐφημερίδος, ἀποχαιρέτησε μὲ μιὰ εὐγενικωτατη ὑπόκλισι τὸ συνομιλητή του κι' ἀποσύρθηκε, ἀφίνοντάς τον κατάπληκτο.

Κι' ὅλα αὐτὰ ξέρετε γιατί; Γιὰ νὰ μὴν τὸν λυπήση. Γιατί ὥστου νὰ ξημερώση, ὁ Δεληγιάννης εἶχε ἀλλάξει σκέψι κ' εἶχε ἀποφασίσει νὰ πάρη ἄλλον ὡς διευθυντὴ τῆς ἐφημερίδος!...

***

Ὅταν θέλησε μιὰ φορὰ κάποιος φίλος του νὰ φωτογραφήση τὸ Δεληγιάννη καὶ τὸν ἐρώτησε ἂν ἔχει παλιὲς φωτογραφίες, ὁ ἀείμνηστος πολιτικὸς τοῦ ἀπάντησε ὡς ἑξῆς:

—Ξέρετε βέβαια τὴ μεγάλη εἰκόνα τοῦ Ἔς ποὺ παριστάνει τὸν εἴσοδο τοῦ βασιλέως Ὄθωνος στὸ Ναύπλιο καὶ ἡ ὁποία βρίσκεται στὴν Πινακοθήκη τοῦ Μονάχου. Ἐκεῖ μεταξὺ τῶν ἄλλων διακρίνεται κ' ἕνα παιδὶ μὲ φουστανέλλα, μὲ μακρυὰ μαλλιὰ καὶ μὲ κλωνάρι δάφνης στὸ χέρι, ποὺ βγῆκε νὰ ὑποδεχθῆ κι' αὐτὸ τὸ βασιλιά. Ἐκεῖνο τὸ παιδὶ εἶμαι ἐγώ!... Θυμᾶμαι ὅτι πήγαινα τότε ἐπὶ ἀρκετὲς ἡμέρες στὸ ἀτελὲ τοῦ Βαυαροῦ ζωγράφου, μιὰ ξύλινη παράγκα ποὺ βρίσκοταν στὴν Πρόνοια τοῦ Ναυπλίου, μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους ποὺ φαίνονταν στὴν εἰκόνα, γιὰ νὰ μᾶς σχεδιάση ὁ ξένος καλλιτέχνης.

»Ἐκτὸς αὐτῆς τῆς φωτογραφίας ὁ βασιλεύς, καθώς μοῦ εἶπε μιὰ μέρα ὁ ἴδιος, ἔχει μιὰ ἄλλη στὸ γραφεῖο του. Ἐκεῖ εἶμαι φωτογραφημένος μὲ ἐπίσημη στολὴ καὶ στενὴ κυλότα, ὅπως συνήθιζαν νὰ φοροῦν ἐπὶ Ναπολέοντος Γ', τὸν καιρὸ ποὺ βρισκόμουν στὴ Γαλλικὴ πρωτεύουσα».